

Základní škola a Mateřská škola Chocerady 267

Č. j. 56/2010

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní družina

Mgr. Romana Kolářová
ředitelka školy

OBSAH

1. Úvod	3
2. Identifikační údaje	3
3. Informace o školní družině	4
3.1. Režim dne	
3.2. Denní skladba činností	
4. Výchovně vzdělávací činnosti	5
4.1. Specifičnost školní družiny	
4.2. Zásady pedagogického působení vychovatelek	
4.3. Možná rizika, která ovlivňují a narušují výchovně vzdělávací činnost	
4.4. Cíle výchovně vzdělávací činnosti	
4.5. Kompetence	
4.6. Průřezová témata	
4.7. Formy výchovně vzdělávací činnosti	
5. Obsah výchovně vzdělávací činnosti	9
5.1. I. oddělení - V. oddělení	
6. Podmínky pro výchovně vzdělávací činnosti	13
6.1. Psychosociální podmínky	
6.2. Bezpečnost a ochrana zdraví ve ŠD	
6.3. Personální podmínky	
7. Hodnocení a evaluace ŠD	14
8. Vnitřní řád ŠD	14

1. ÚVOD

Školní družina je zřízena podle zákona č. 561/2004Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání (školský zákon) a řídí se podle vyhlášky MŠMT č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělání.

2. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Adresa: Základní škola a Mateřská škola Chocerady 267, příspěvková organizace
Chocerady 267
257 24 Chocerady

Ředitelka: Mgr. Romana Kolářová

Vychovatelky: Lucie Marešová
Mgr. Dana Brožková
Marie Herdová
Iveta Maturová
Martina Štědrová
Jitka Vráželová

Telefon: 728 942 398

E-mail: romana.kolarova@zsmschocerady.cz

WWW: www.zsmschocerady.cz

Počet oddělení ŠD: 5 oddělení

Kapacita ŠD: Maximální kapacita 127 žáků

Věk žáků: 6 – 11 let (1. - 4. ročník)

Charakteristika ŠD: ŠD je součástí základní školy, jedna samostatná herna ŠD je umístěná v pavilonu U1 spolu s učebnami 1. – 3. třídy, dvě herna v témže pavilonu jsou současně kmenovými třídami 1.A a 1.B, další dvě herna ŠD se nachází v pavilonu U2 a jsou současně kmenovými učebnami 4. A a 4. B třídy.

Provoz ŠD: Školní družina je otevřena v pracovní dny od 6.30 do 7.45 hod. a po vyučování od 11.35 do 16.30 hod. V době vedlejších prázdnin je družina otevřená podle potřeb zákonných zástupců.

Č. j. 56/2010 Školní družina

Pedagogická rada dne 25. 8. 2010 projednala ŠVP ŠD.

Platnost dokumentu od 25. 1. 2010

Aktualizace dokumentu: 25. 8. 2022 (Aktualizace dokumentu byla schválena Pedagogickou radou dne 25. 8. 2022 a Školskou radou dne 17. 10. 2022.)

3. INFORMACE O ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Ve školní družině se realizuje zájmové vzdělávání formou zájmových, vzdělávacích a spontánních činností, hrou, odpočinkem a relaxací, výchovou, učením, individuální prací. Umožňuje žákům přípravu na vyučování.

Při práci se dodržují specifické požadavky pedagogiky volného času.

Žáci jsou rozděleni do čtyř oddělení, počty přítomných žáků se během dne mění. Odcházejí do zájmových útvarů nebo domů. Tato mobilita je zohledněna na začátku školního roku při sestavování plánu provozu jednotlivých oddělení.

ŠD zabezpečuje žákům náplň volného času v době před vyučováním, odpoledne před odchodem domů nebo do jiných zájmových aktivit. Úkolem práce školní družiny je upevňovat osvojené klíčové kompetence.

Podstatou činnosti je hra, která nabízí nejrůznější modelové situace, je prostředkem relaxace, rekreace, zdrojem radosti, zážitku a napomáhá rozvoji osobnosti žáka - jeho samostatnosti, zodpovědnosti, tvořivosti, rozhodnosti, schopnosti týmové spolupráce, taktického myšlení a strategického plánování, učí žáky vyrovnat se s porážkami.

Denní časové rozvržení činnosti splňuje požadavky psychohygieny, úsilí o podporování zdravého tělesného, duševního a sociálního vývoje dítěte.

Režim dne ve ŠD je přizpůsoben únavě z vyučování, kdy se projevuje zvýšená potřeba pohybu jako kompenzace dlouhého sezení při vyučování.

Pro každodenní činnost je využíváno prostor školy. Místnosti jsou různé velikosti, světlé, čisté. Kapacita I. – IV. oddělení je pro 25 zapsaných žáků, kapacita V. oddělení je 27 žáků, celkem tedy pro 127 zapsaných žáků.

Prostory družiny jsou zařízené jako herny. V každém oddělení je část místnosti pokryta kobercem, kterého žáci využívají zejména ke hře se stavebnicemi, při rozhovorech v komunikativním kruhu, při odpočinkových činnostech apod. Pro zájmové a rukodělné činnosti je jiná část místnosti vybavena stoly a židličkami. Na výzdobě všech prostor družiny se podílejí sami žáci.

Pro zájmové činnosti se využívají další vhodné části v budově a okolí školy: tělocvična, školní hřiště, chodba prvního stupně a odborná učebna výpočetní techniky.

Pro herní činnosti si mohou žáci vybírat stavebnice, hračky, stolní hry, drobné cvičební náčiní jako např. míče, švihadla, kuželky, výtvarné potřeby. Jsou stanovená pravidla pro jejich využívání.

Pro aktivity venku si mohou žáci vybrat sportovní náčiní – různé druhy míčů, švihadla, gumy na skákání, pálky pro líný tenis, badminton, míče, kočárky, pomůcky pro tvořivé hry s pískem a další.

Pro rozvoj čtenářských dovedností a pěstování čtenářských návyků se využívají dětské knihovničky vybavené dětskými knížkami různého žánru, časopisy, brožury s kvízy a hádankami. Žáci rádi využívají různé hry k rozvoji slovní zásoby, nácvičku abecedy, skládání slov a vět, pexesa s písmeny apod.

Pro poslechové činnosti slouží CD přehrávače. V I. i II. oddělení mohou žáci pracovat na počítačích. Mladší žáci využívají počítače k didaktickým hrám, které rozvíjejí pohotovost, představivost, ke kreslení, psaní, počítání, hledání správného řešení úkolů, k získání informací. Starší žáci pracují se základními programy počítače.

Často se využívá přírodního prostředí, které je zdrojem poznání i možnosti k rekreačním činnostem a vycházkám. Pohybové dovednosti se rozvíjejí na dětském hřišti nebo na víceúčelovém školním sportovním hřišti.

Průběžně jsou sledovány další možnosti doplňování a zlepšování materiálních podmínek, zejména pro výtvarné a sportovní činnosti.

3.1 Režim dne

Režim dne je společný pro všechna oddělení. Je stanovený s ohledem na psychohygienické podmínky.

Jeho uspořádání dává možnost pružně reagovat na individuální potřeby aktivity, odpočinku, relaxace u jednotlivých žáků. Také umožňuje organizaci činnosti v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci v družině.

Poměr řízených a spontánních činností je vyvážený.

Žáci jsou podněcováni k vlastní aktivitě. Tyto aktivity probíhají formou individuální, skupinové nebo frontální činnosti. Je využit i způsob práce ve dvojicích.

Snaha o co nejdelší možný pobyt venku je organizována při vycházkách do přírody. V ranní družině jsou zařazovány klidné a nenáročné činnosti odpočinkového zaměření, které probíhají spíše individuální formou. Žáci mohou do družiny docházet během celého ranního provozu.

Po vyučování dochází k velkému poklesu výkonnosti, žáci využívají spíše spontánní individuální či skupinové aktivity. Doba a způsob odpočinku se řídí potřebami žáků. Po odpočinku navazují zájmové činnosti zaměřené na pohybovou rekreaci, která se uskutečňuje venku nebo v tělocvičně. Pokud žáci mají delší vyučování nebo odpolední vyučování, je zařazena toho dne činnost odpočinková a rekreační.

3.2 Denní skladba činnosti

- **po ukončení vyučování** – hygiena, oběd
- **odpočinkové činnosti** – klidové aktivity spontánní či nabízené činnosti na odstranění únavy a regeneraci duševních a fyzických sil: žáci sami volí k těmto činnostem optimální polohu
- **zájmové činnosti** – seberealizace žáků, poznávání a rozvoj dovedností: dominuje vlastní aktivita žáků, která jim přináší radost a uspokojení, činnosti probíhají ve skupinách či individuálně, organizovaně či spontánně
- **rekreační činnosti** – slouží k regeneraci sil s pohybovými, sportovními, turistickými nebo manuálními prvky
- **příprava na vyučování** – procvičování učiva formou didaktických her, pracovních listů, prací s knihou, časopisem apod.

4. VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOST

4.1 Specifičnost školní družiny

Program družiny, který je koncipovaný do obecných témat, umožňuje, aby vychovatelka s žáky plánovala a realizovala takové činnosti, které žáky zaujmou, naplňují jejich přání a potřeby. Nabídkou alternativních aktivit je snaha respektovat specifické požadavky pedagogického ovlivňování volného času.

Při přípravě výchovně vzdělávacího programu v jednotlivých oddělení se zvažují všechny souvislosti, vzájemné vztahy, vývoj, možné změny v plánovaných aktivitách. Při výběru činností se zohledňuje věk a stupeň rozvoje žáků, individuální přístup k žákům, jejich potřeby, zájem a cíl výchovy. Dodržuje se kvalita psychohygienických podmínek, pedagogické zásady, metodické postupy a tvůrčím způsobem se uplatňují moderní metody a formy práce. Žáci se ve družině vzdělávají především na základě vlastních prožitých zkušeností. Činnostmi si prohlubují a rozvíjejí poznatky a dovednosti získané při vyučování. Žáci mají dostatek prostoru pro spontánní aktivity, které podněcují radost z učení, touhu poznat nové, získávat zkušenosti, ovládat další dovednosti, a tak přispívat k rozvoji jeho osobnosti.

4.2 Zásady pedagogického působení vychovatelek

- usilovat o rozvoj osobnosti každého žáka s ohledem na jeho nadání, potřeby, zájmy a schopnosti
- motivovat pozitivně k dobrovolnému přijetí činnosti, ctít možnost svobodné volby
- podporovat iniciativu žáků, nápaditost, kreativitu a samostatnost, dávat možnost spoluúčasti na volbě, tvorbě i hodnocení programu
- hodnotit pozitivně snahu a výsledek činnosti žáka s ohledem na jeho možnosti a předpoklady, povzbuzovat tvořivost a vlastní fantazii, posilovat sebevědomí
- zařazovat činnosti, které přispívají k odstranění únavy, regeneraci duševních i fyzických sil, respektovat individuální zájmy a potřeby žáků
- posilovat rozvoj pohybových schopností a zdokonalovat pohybové dovednosti
- předkládat nové podněty, které žáka obohacují, neopakovat stejné činnosti a formy z vyučování ve stejný den
- věnovat pozornost integraci žáků se specifickými poruchami, dbát na to, aby se tito žáci zapojovali do všech činností ŠD

Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem.

4.3 Možná rizika, která ovlivňují a narušují výchovně vzdělávací činnost

- zájmové činnosti
- odchody domů a předávání žáků zákonným zástupcům
- krátký časový prostor na činnosti
- zdravotní potíže žáků (alergie, bolesti, nevolnost)

4.4 Cíle výchovně vzdělávací činnosti

- rozvoj žáka, jeho učení a poznání
- osvojování základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako svobodná osobnost působící na své okolí, umět projevit empatii, citlivě vnímat prostředí i přírodu
- používání otevřené komunikace
- chránit si své fyzické, duševní a sociální zdraví vychovávat k smysluplnému využívání volného času
- vybavení žáků dostatkem námětů pro naplňování volného času

Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjejících kompetencí, které vybavují žáky činnostně zaměřenými a prakticky využitelnými dovednostmi. Prostřednictvím zájmového vzdělávání jsou posilovány a rozvíjeny.

4.5 Kompetence

1. Kompetence k učení

- orientovat se v textech různého zaměření (učebnice, dětské encyklopedie, knihy a časopisy)
- objevovat nové poznatky z různých zdrojů a současně v nich ověřovat správnost řešení
- rozvíjet paměť i logické myšlení s ohledem na mentální úroveň žáka, IVP
- dokončit započatou práci
- klást otázky a hledat na ně odpovědi
- uplatňovat zkušenosti v praktických situacích
- využívat poznatky z her

2. Kompetence k řešení problémů

- hledat různé varianty řešení problémů a vybírat mezi nimi
- řešit problémy při hrách
- přijímat odpovědnost za výsledek řešení problému
- vyrovnávat se s nedostatky a neúspěchy
- dokončovat započaté činnosti, v případě obtíží se je snažit překonat sám nebo vyhledat pomoc
- nenechat se odradit případným neúspěchem

3. Komunikativní kompetence

- vyslovit vlastní názor, respektovat názor druhých
- komunikovat bez ostychu s vrstevníky i dospělými
- vyjadřovat své pocity řečí, gestem a dalšími prostředky
- komunikovat při hrách ve skupině, řešit konflikty
- zapojovat se do diskuse

4. Sociální a interpersonální kompetence

- oceňovat své spolužáky ve skupině za dobrou práci
- rozlišovat sociálně patologické jevy (drogy, alkohol, kouření, vandalismus, násilné chování, šikana, kyberšikana) a učit se jim bránit
- rozpoznávat vhodné a nevhodné chování
- přijímat jednoduchou roli ve skupině (vedoucí skupiny, mluvčí, člen skupiny...)
- respektovat dohodnutá pravidla

5. Občanské kompetence

- vnímat krásy přírody a cíleně o ni pečovat
- odhadovat rizika svého jednání
- postupovat podle pokynů kompetentních osob v krizové situaci a v situaci ohrožující zdraví a život
- organizovat, plánovat, řídit a hodnotit činnost svoji i druhých
- seznamovat se s tradicemi a kulturním dědictvím, vytvářet si k nim osobní vztah
- respektovat řád ŠD
- zapojovat se do aktivit prospěšných i pro ostatní

6. Kompetence k trávení volného času

- vybírat zájmové činnosti dle vlastních dispozic
- rozvíjet své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech
- odmítat nevhodné nabídky pro trávení volného času
- udržovat po celou dobu práce své pracovní místo v pořádku
- posilovat tělesnou zdatnost
- dodržovat osobní hygienu, pitný režim
- orientovat se v možnostech smysluplného trávení volného čas

7. Digitální kompetence

- vést žáky k bezpečnému ovládní běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb a jejich využívání při práci, učení i zábavě
- seznamovat žáky s riziky a jejich předcházením v oblasti sdílení citlivých dat a kontaktech v online prostředí

4.6 Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- Rozvoj schopností poznávání
- Sebepoznání a sebepojetí
- Seberegulace a sebeorganizace
- Psychohygienu
- Kreativita

Sociální rozvoj

- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Komunikace
- Kooperace a kompetice

Morální rozvoj

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana

- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- Občanská společnost a škola
- Občan, občanská společnost a stát
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výchova k myšlení v globálních a evropských souvislostech

- Evropa a svět nás zajímají
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

Multikulturní výchova

- Kulturní diference
- Lidské vztahy
- Etnický původ
- Multikulturalita
- Princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Stavba mediálních sdělení
- Vnímání autora mediálních sdělení
- Fungování a vliv autora ve společnosti
- Tvorba mediálního sdělení
- Práce v realizačním týmu

4.7 Formy výchovně vzdělávací činnosti

Podle vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání o zájmovém vzdělávání jsou v průběhu rána i odpoledne nabízeny spontánní aktivity. Žákům je umožněn odpočinek a příprava na vyučování.

5. OBSAH VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Obsah výchovně vzdělávací činnosti je zpracován pro všechna oddělení stejně. Je zaměřen na rozvoj, prohlubování a upevňování školních vědomostí a dovedností, a to prostředky podle požadavků pedagogiky volného času a podle konkrétních podmínek ŠD. Témata jsou volena tak, aby co nejvíce podněcovala vlastní prožitky žáků a propojovala herní činnosti s reálnými situacemi, jak je žáci znají ze své životní praxe. Vychovatelky mají dostatek prostoru k tvořivé práci, mohou ji volně přizpůsobovat v rámci svých oddělení konkrétním žákům a upravovat v souladu s jejich dosavadní poznatkovou zkušeností i s jejich aktuálními zájmy.

5.1 I. – V. oddělení

Téma	1. Místo, kde žijeme	Kompetence
Náš domov	<ul style="list-style-type: none"> vyprávění o důležitosti rodiny, počtu členů, prarodičích jak trávit s rodiči společný volný čas (sport, výlety) - kresba a malba vyprávění o povolání rodinných příslušníků – kresba stavíme ze stavebnice 	3,4,5 4,6 3,6 2,3,5
Škola	<ul style="list-style-type: none"> seznámení s prostředím školy, školní družiny, školní jídelny, tělocvičny, šatny vyrábění dekoračních předmětů k výzdobě školy zjišťování, kdo ve škole pracuje vyzdobení školní družiny seznámení s vnitřním řádem ŠD seznámení s historií ZŠ a MŠ Chocerady upevňování návyků vzájemné komunikace, plánování činnosti, zásady dodržování pořádku – úklid pracovního místa, hraček, nástrojů 	1,2,6 1,2,6 1,3 1,2,6 2,4,5 1,3,5 3,4,5,6
Okolí školy	<ul style="list-style-type: none"> povídání o cestě do školy a domů, poznávání okolí školy - zvládnutí bezpečnostních pravidel zaměřených na cestu do školy a ze školy výtvarně znázorňovat různé dopravní prostředky, soutěže ve znalostech z dopravní výchovy 	1,2,4,3,5 1,2,4,6 1,2,3,6
Obec	<ul style="list-style-type: none"> hledání zajímavostí naší obce (budovy, stromy, sochy, pomníky, vodní toky) orientace v naší obci pomocí mapy poznávání historie obce 	1,2,5,6 1,3,5 1,3,5
Turistika a cestování	<ul style="list-style-type: none"> seznámení se s mapovými značkami, určování světových stran správné chování v dopravních prostředcích – modelové situace vyprávění o zážitcích z cest – kresba 	1,2,3 1,2, 4,5,6 3,5,6

Téma	2. Lidé kolem nás	Kompetence
Rodina	<ul style="list-style-type: none"> • povídání o mezilidských vztazích – komunikativní kruh • povídání o širší rodině, rozlišování blízkých příbuzenských vztahů • modelování členů rodiny 	3,4 3,4 1,2,4
Kamarádi Nejsme všichni stejní	<ul style="list-style-type: none"> • hraní seznamovacích her • diskuse o šikaně a jejích důsledcích • zvládnutí pochválení, ocenění druhého, vzájemné toleranci • vyprávění o kamarádech – komunikativní kruh • uvědomování si, v čem a jak jsou znevýhodněni někteří lidé (psychicky či tělesně) • čtení pohádek z různých zemí svět • diskuse o důležitosti přátelství a kamarádství • řešení problémových vztahů • komunikativní kruh 	1,2 2,5,6 1,2,3,4,5,6 1,2 3,5 3,6 1,2,6 2,3,4
Svátky a oslavy Čas adventní Kouzelný čas Vánoc Velikonoce Den matek	<ul style="list-style-type: none"> • vnímání začínající atmosféry Vánoc, Velikonoc a ostatních svátků • vyprávění o svátečních zvycích • vyrábění ozdob, přání a drobných dáreků • připravování vánoční výstavy • zvládnutí gratulace • zdobení ŠD a prostor školy dle daného svátku 	1,2,3 1,3 1,2,6 3,6 6 1,2,6
Jak se správně chovat	<ul style="list-style-type: none"> • správně zdravít, podat ruku, požádat o něco, modelové situace - společenské chování a etiketa • osvojit si dodržování zásad správného stolování – procvičování ve školní jídelně • učit se soužití ve skupině – utvářet kolektivní cítění • dodržovat pravidla slušného chování, vztah mezi dívkou a chlapcem, dítětem a dospělým – modelové situace • vytvářet si příjemné a bezpečné prostředí ve ŠD • naučit se správně telefonovat – modelové situace (ohlášení požáru, přivolání první pomoci) 	3,4 1,3,6 1,3 2,3,4,5 2,3,4,5 4,5,6 1,2,5
Poznáváme povolání	<ul style="list-style-type: none"> • beseda „Čím chci být?“ • neničit práci ostatních – komunikativní kruh • všechna povolání jsou pro společnost důležitá 	1,3,6 2,3,4,5 2,3,4,5

3. Lidé a čas		
Téma		Kompetence
Náš denní režim	<ul style="list-style-type: none"> • seznámení s denním rozvrhem zaměstnání ve ŠD • vyprávění o zásadách pravidelného denního režimu • učit se rozlišovat povinnosti a zábavu 	1,2,3 1,2,3,6 1,2,3,6
Aktivní trávení volného času	<ul style="list-style-type: none"> • využívání her, při nichž se cvičí paměť, pozornost, postřeh, soustředěnost a tvořivé myšlení. • využití počítače pro získání mnoha informací, práce s didaktickými hrami, kvízy, hlavolamy • práce s dětským časopisem nebo knihou – četba, křížovky, vypravování • hra se stavebnicí – montáž a demontáž • využívat návody (konstrukční plány) • při výrobě používat různé druhy materiálů (papír, textil, korálky, kameny, karton, modelovací hmotu, kůži...) 	1,3 1,5 1,2,3,4,6 2,4,6 1,2,6 1,2,6
Čas	<ul style="list-style-type: none"> • zdokonalovat se v poznávání času (hodiny, dny, měsíce) • vyrábění papírových hodin • rozlišovat ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer a noc • motivy ročních období – kresba, malba nebo jiný výtvarný projev • jak se žilo dříve – pohádky, říkadla, zapomenutá povolání, nástroje 	1,2 2,3,6 1,2,6 1,3,6

4. Rozmanitost přírody		
Téma		Kompetence
Příroda okolo nás	<ul style="list-style-type: none"> • pozorování přírody při vycházkách – rostliny a živočichové • upevňovat pravidla chování v přírodě • prohlubování si znalostí o živé a neživé přírodě • využívání přírodnin k výtvarným a pracovním činnostem • sbírání listů, plodů a ostatního přírodního materiálu – využití při koláži, výrobě zvířátek, korálů... • pozorování prací na poli, v lese – vycházky • péče o rostliny ve ŠD – zalévání, přesazování • dramatizace bajky • domácí zvířata – jak o ně pečovat • sledování počasí v průběhu roku, číst pranostiky 	2,3,5,6 2,3,5,6 1,4,5,6 1,2,3,6 1,2,4,6 1,5,6 1,6 3,6 1,6 1,2,3
Chráníme si své životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • při vycházkách do okolí školy a bydliště pozorovat čistotu a úpravu okolí • třídit odpad • beseda o tom, jak člověk škodí nebo prospívá přírodě • soutěže zaměřené na ekologii 	1,3,5 1,5,6 1,4,5,6 1,2,5,6

Téma	5. Člověk a jeho zdraví	Kompetence
Poznááme své tělo	<ul style="list-style-type: none"> • v encyklopediích vyhledávat zajímavosti o lidském těle a jeho funkcích • smyslové hry (hmat, sluch, čich, chuť) • kreslení postavy – zaměření se na části těla 	1,2,3 1,2,6 1,2,6
Pečujeme o své zdraví; co nám prospívá – co nám škodí	<ul style="list-style-type: none"> • otužování a zdravý životní styl, správném oblékání v jednotlivých ročních obdobích – komunikativní kruh • jak správně relaxovat a odpočívat • dodržování osobní hygieny • seznámení s vnitřním řádem školní družiny, dodržování pravidla bezpečného chování • péče o náš chrup – vyprávění, obrázky, kvízy • beseda o zdravé výživě, pitném režimu • vytváření koláží zdravého jídla a pití 	1,6 5,6 3,5,6 1,3 1,2,3 1,3,4 1,2,6
První pomoc	<ul style="list-style-type: none"> • zásady první pomoci, umět ošetřit drobná poranění, přivolat pomoc, požární ochrana 	1,2,3,5
Co nás může ohrozit	<ul style="list-style-type: none"> • poznávat nebezpečné a jedovaté houby a rostliny – znalost ověřovat v encyklopedii, na vycházkách • nehoda není náhoda • vztah člověka a psa (neznámá zvířata) • krizové situace (neznámé prostředí, neznámý člověk) - modelové situace • upevňovat zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách, při práci, při výrobě, při hře 	1,2,5,6 1,4,6 1,2 1,2,5,6 1,4,5,6, 7

6. PODMÍNKY PRO VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOST

6.1 Psychosociální podmínky

- snaha o vytvoření klidného prostředí a příznivého sociálního klimatu, aby se žáci cítili spokojení, bezpeční, otevření ke komunikaci, chránění před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- vytvořená pravidla platí pro všechny účastníky ŠD, každý žák má stejná práva, možnosti, povinnosti
- respektování jedince a jeho osobních problémů, snaha o uplatnění každého žáka podle jeho specifických vloh a schopností být tak v některých z nabízených činností úspěšný
- nabídka alternativních aktivit je dobrovolná, neopomíjí se přirozená zvědavost žáků
- při práci se rozvíjí citlivost pro vzájemnou pomoc a toleranci, podporu ve vztahu k ostatním, ohleduplnost, zdvořilost, solidarita
- podpora důvěry žáka v sebe sama, v jeho schopnosti, rozhodování, hodnocení a sebehodnocení
- zapojování žáků do plánování, realizace i hodnocení činnosti
- nabízení činností, které mají pro žáky smysl a vedou k praktické zkušenosti
- vytváření podmínek pro spoluúčast žáků na životě školy a školní družiny

6.2 Bezpečnost a ochrana zdraví dětí ve školní družině:

Ředitelka školy vydává po projednání a schválení pedagogickou radou vnitřní řád školní družiny. Vnitřní řád je vyvěšen v učebně školní družiny na viditelném místě.

Žáci jsou vychovatelkou s vnitřním řádem seznámeni vždy při první návštěvě družiny ve školním roce. Vychovatelka dbá na to, aby byli dodatečně poučeni žáci, kteří při první návštěvě chyběli, nebo přestoupili do základní školy v průběhu školního roku.

6.3 Personální podmínky

Počet vychovatelek odpovídá počtu otevřených oddělení v daném školním roce.

Denní podstatou pedagogické práce je tvořivá improvizace, pružné a citlivé reagování na okamžitou situaci.

Cílem je:

- iniciovat a provádět žáka při volnočasových činnostech, které se přímo nebo nepřímo řídí
- motivovat žáka, umožňovat mu sebehodnocení, hodnotit spolužáky, oceňovat a chválit
- vnímat celou osobnost žáka a získávat jej ke spolupráci
- vést žáky k citovému prožívání bezprostředních vztahů k okolí.
- výsledkem práce má být prožitek žáků, jejich zaujetí pro činnost, radostné prožití pobytu ve školní družině

7. HODNOCENÍ A EVALUACE ŠD

Vedení školy průběžně kontroluje prostředí školní družiny a výsledky projednává při pedagogických poradách.

Hospitační činnost je prováděna dle plánu a dle aktuální potřeby při nejrůznějších aktivitách.

8. VNITŘNÍ ŘÁD ŠKOLNÍ DRUŽINY

Obecná ustanovení

Na základě ustanovení § 30 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění vydávám jako statutární orgán školy pro školské zařízení školní družinu tento vnitřní řád školní družiny.

Poslání školní družiny

Školní družina se ve své činnosti řídí zejména vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, v platném znění. Školní družina tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Školní družina není pokračováním školního vyučování, má ale svá specifika, která ji odlišují od školního vyučování. Hlavním posláním školní družiny je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků, částečně také dohledu nad žáky. Činnost družiny je určena přednostně pro žáky prvního stupně základní školy.

1. Podrobnosti k výkonu práv a povinností dětí, žáků, studentů a jejich zákonných zástupců ve škole nebo školském zařízení a podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů s pracovníky školy

Práva žáků vycházejí z Úmluvy o právech dítěte, která byla vyhlášena Valným shromážděním OSN 20. listopadu 1989 v New Yorku a ratifikována Českou a Slovenskou Federativní Republikou dne 7. ledna 1991.

1.1. Žáci jsou povinni:

- a) řádně docházet do školského zařízení,
- b) dodržovat vnitřní řád školní družiny, předpisy a pokyny školy a školského zařízení k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni,
- c) plnit pokyny pedagogických pracovníků školy a školského zařízení vydané v souladu s právními předpisy a školním nebo vnitřním řádem,
- d) informovat prostřednictvím svých zákonných zástupců školské zařízení o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání,
- e) dokládat prostřednictvím svých zákonných zástupců důvody své nepřítomnosti v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem,
- f) oznamovat prostřednictvím svých zákonných zástupců školskému zařízení údaje podle § 28 odst. 2 a 3 a další údaje, které jsou podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost žáka a v těchto údajích.

1.2. Žák se ve školní družině chová slušně k dospělým i jiným žákům školy, dbá pokynů pedagogických a provozních pracovníků, dodržuje školní řád školy. Chová se tak, aby neohrozil zdraví svoje ani jiných osob.

1.3. Žák chodí do školní družiny pravidelně a včas, účastní se všech organizovaných činností.

Docházka do školní družiny je pro přihlášené žáky povinná. Odhlásit může žáka zákonný zástupce formou písemné žádosti.

- 1.4. Žák chodí vhodně a čistě upraven a oblečen, s ohledem na plánované činnosti.
- 1.5. Žák udržuje prostory školní družiny v čistotě a pořádku, chrání majetek před poškozením.
- 1.6. Před ukončením činnosti družiny žáci z bezpečnostních důvodů neopouštějí školní budovu bez vědomí vychovatelek. Při vstupu do třídy žáci zdraví, před odchodem se rozloučí. Bez svolení vychovatelky nesmí žák opustit místnost školní družiny, prostory školní družiny (hřiště apod.).
- 1.7. Žáci chrání své zdraví i zdraví spolužáků; žákům jsou zakázány všechny činnosti, které jsou zdraví škodlivé (např. kouření, pití alkoholických nápojů, zneužívání návykových a zdraví škodlivých látek).
- 1.8. Odchod žáka před stanovenou dobou je možný pouze na základě písemné žádosti rodičů, ta musí obsahovat: jméno žáka, datum, hodinu uvolnění, podpis jednoho ze zákonných zástupců žáka a formulaci „přebírám za svou dceru/svého syna právní odpovědnost“. Propouštění na telefonickou výzvu z bezpečnostních důvodů není přípustné.
- 1.9. Žák má právo na ochranu před jakoukoli formou diskriminace a násilí, má právo na vzdělání a svobodu myšlení, projevu, shromažďování, náboženství, na odpočinek a dodržování základních psychohygienických podmínek, má právo být seznámen se všemi předpisy se vztahem k jeho pobytu a činnosti v družině. Každý úraz nebo vznik škody, ke kterému došlo v souvislosti s činností družiny, hlásí bez zbytečného odkladu.
- 1.10. Žák nenosí do družiny předměty, které by mohly ohrozit zdraví a bezpečnost jeho nebo jiných osob. Cenné předměty včetně šperků, mobilních telefonů, hraček, elektronických her mohou žáci nosit do školní družiny, ale pouze na vlastní zodpovědnost. Školní družina za tyto věci neručí.
- 1.11. Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům družiny, ostatním dětem se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených tímto řádem.

2. Provoz a vnitřní režim školní družiny

Přihlašování a odhlašování žáků

Přihlašování a odhlašování ředitelka stanoví ve vnitřním řádu pro jednotlivé formy zájmového vzdělávání podle § 2 vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání způsob evidence účastníků takto:

- 2.1. Ve školní družině je určená vychovatelka, která zajišťuje a organizuje přihlašování a odhlašování žáků, vybírání poplatků, předávání informací zákonným zástupcům, vyřizování námětů a stížností.
- 2.2. Žáci se přihlašují do ŠD první školní den a v průběhu roku, přičemž do 1. – 4. oddělení lze zapsat maximálně 25 pravidelně docházejících žáků, do 5. oddělení 27 pravidelně docházejících žáků. Dítě může být přijato do ŠD až po odevzdání řádně vyplněného zápisního lístku. Přihlašování a odhlašování žáka ze ŠD je prováděno pouze na základě písemných žádostí zákonného zástupce žáka. O zařazení dětí do ŠD rozhoduje ředitelka školy. Přednostně jsou přijímáni žáci 1. – 4. ročníku.
- 2.3. Žák může být vyloučen ze ŠD, pokud soustavně porušuje pravidla chování, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, opakovaně svévolně nenavštěvuje ŠD a zákonní zástupci nehradí poplatky ŠD.

2.4. Za pobyt žáků ve ŠD je vybírán poplatek, který slouží k pokrytí provozních nákladů ŠD a je stanoven ředitelkou školy na 120 Kč měsíčně za jedno dítě. Tato částka platí i pro každé další dítě v případě docházky sourozenců do ŠD. Poplatek je vybírán dvakrát za rok v předem stanovených termínech – za období září až leden a únor až červen. Tento poplatek je možno zaplatit v hotovosti proti potvrzení nebo platbou z osobního účtu na účet školy. Při odhlášení dítěte ze ŠD se poplatek za započatý měsíc nevrací. Výše úplaty je stanovena předem na celý školní rok.

2.5. Výši úplaty může ředitelka snížit nebo od úplaty osvobodit, jestliže

- a) účastník nebo jeho zákonný zástupce je příjemcem opakujících se dávek pomoci v hmotné nouzi podle zákona o pomoci v hmotné nouzi,
- b) účastníkovi nebo jeho zákonnému zástupci náleží zvýšení příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách, nebo
- c) účastník svěřený do pěstounské péče má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle zákona o státní sociální podpoře a tuto skutečnost prokáže ředitelce.

2.6. Pokud za dítě není uhrazena úplata, ředitelka školy může rozhodnout o vyloučení žáka ze školní družiny.

2.7. Rodiče nebo jiní zákonní zástupci žáka přihlášeného k pravidelné docházce do ŠD sdělí rozsah docházky žáka a způsob odchodu žáka ze ŠD. Tyto údaje jsou zaznamenávány na zápisním lístku.

Uvolňování žáků ze ŠD:

- a) samostatně dle údajů zákonných zástupců uvedených na zápisním lístku
- b) vyzvednutím dítěte zákonným zástupcem nebo osobou uvedenou na zápisním lístku
- c) na základě písemné žádosti zákonných zástupců, která musí obsahovat tyto údaje: jméno dítěte, datum uvolnění, přesný čas uvolnění, podpis zákonného zástupce, zda dítě odchází samo nebo v doprovodu osoby, která není uvedena v zápisním lístku. V těchto případech přebírá rodič za dítě veškerou odpovědnost od doby uvedené na žádosti o uvolnění. V zájmu bezpečnosti žáků nelze žáka uvolnit na základě telefonické žádosti, e-mailu, faxu a neúplného písemného sdělení. Zákonný zástupce, který si vyzvedne žáka po vyučování, informuje vychovatelku osobně nebo prostřednictvím třídní učitelky.

2.8. Dotazy a připomínky k provozu lze konzultovat přímo s vychovatelkami jednotlivých oddělení. Vychovatelky jsou v kontaktu s rodiči při předávání dětí a účastní se třídních schůzek. Každou vychovatelku lze kontaktovat telefonicky nebo prostřednictvím elektronické žákovské knížky.

2.9. V době vedlejších prázdnin nebo mimořádného volna v průběhu školního roku je činnost ŠD zajištěna, pokud je přihlášeno alespoň 10 dětí. V době hlavních prázdnin ŠD není v provozu, vychovatelky čerpají řádnou dovolenou.

Dítě nevyzvednuté do stanovené doby provozu ŠD:

Jestliže ze zvlášť závažných důvodů nemůže žáka vyzvednout jeho zákonný zástupce či jím pověřená osoba, musí zákonný zástupce co nejdříve informovat vychovatelku a dohodnout náhradní řešení.

2.10. Zákonní zástupci jsou seznámeni s provozem ŠD.

2.11. Zákonní zástupci jsou upozorněni na opakované pozdní odchody žáka ze ŠD.

2.12. Písemná dohoda s rodiči:

- a) žáci mohou odcházet sami domů
- b) žáci vyčkají příchodu osoby, která je vyzvedává před budovou školy

3. Organizace činnosti

Do školní družiny se zapisuje 127 žáků denně přítomných.

- 3.1.** Školní družina je v provozu v pondělí až čtvrtek od 6.30 do 7.45. hod a od 11.35 do 16.30 hod. Na ranní provoz ŠD navazuje plynule školní vyučování. Žáci odcházejí sami ze ŠD do tříd dle rozvrhu.
- 3.2.** Žáci do školní družiny přicházejí sami po skončení vyučování a po obědě.
- 3.3.** V době od 13.00 do 14.00 hod. probíhá výchovně zájmová činnost. V této době není možné z důvodu narušení činnosti ŠD vyzvedávat žáky. Děti si zákonní zástupci dle vlastní potřeby buď do 13.00 hod., nebo až po bloku činností ve 14.00 hod.
- 3.4.** ŠD realizuje výchovně vzdělávací činnost mimo vyučování zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností, umožňuje přípravu na vyučování.
- 3.5.** Žáky na zájmové kroužky, které nejsou pořádané ŠD, vyzvedávají vedoucí kroužků a také je odvádějí do ŠD. V případě písemného souhlasu zákonného zástupce žáci odcházejí ze ŠD a po skončení kroužku přicházejí zpět do ŠD sami.
- 3.6.** V době vedlejších prázdnin a mimořádného volna je činnost školní družiny zajištěna, pokud je přihlášen dostatečný počet žáků. V případě nízkého počtu zájemců (méně než 10) není školní družina v provozu.
- 3.7.** Doba pobytu žáka v ŠD se řídí údaji uvedenými na zápisním lístku.
- 3.8.** Ředitelka školy schvaluje svým podpisem na úvodní stránce Přehledu výchovně vzdělávací práce týdenní skladbu zaměstnání, která obsahuje činnosti odpočinkové, zájmové a rekreační, pobyt venku a další aktivity.
- 3.9.** ŠD může v rámci své činnosti zřizovat zájmové kroužky.
- 3.10.** Žáci dodržují pitný režim.

4. Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a jejich ochrany před rizikovým chováním a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí

- 4.1.** Žáci se chovají slušně a přátelsky, pomáhají mladším spolužákům. Jsou k sobě ohleduplní, nepoužívají vulgární slova a dbají pokynů vychovatelek.
- 4.2.** Žák bez vědomí vychovatelky oddělení ŠD neopouští. Každé opuštění místnosti ŠD nahlásí žáci vychovatelce. Na žáka, který byl ve škole a do ŠD se nedostavil, vychovatelka nezodpovídá.
- 4.3.** Na školní hřiště, do tělocvičny nebo na vycházku odcházejí žáci v doprovodu vychovatelky a musí se zdržovat pouze v prostoru určeném vychovatelkou.
- 4.4.** Ve ŠD se žák řídí pokyny vychovatelek, školním řádem a vnitřním řádem školní družiny, který je vyvěšen ve ŠD.
- 4.5.** Pokud žák narušuje soustavně vnitřní řád školní družiny, může být rozhodnutím ředitelky ZŠ ze ŠD vyloučen.
- 4.6.** Pro činnost ŠD platí stejná ustanovení o BOZP jako ve školním řádu. Pokud ŠD pro svoji činnost využívá odborné učebny, řídí se příslušnými řády pro tyto učebny. Žáci přihlášení do ŠD jsou poučeni o BOZP a záznam poučení je uveden v Přehledu výchovně vzdělávací práce jednotlivých oddělení.

- 4.7.** Pedagogičtí zaměstnanci dodržují předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a protipožární předpisy; pokud zjistí závady a nedostatky, ohrožující zdraví a bezpečnost osob nebo jiné závady technického rázu, nebo nedostatečné zajištění budovy, je jejich povinností informovat o těchto skutečnostech nadřízeného a v rámci svých schopností a možností zabránit vzniku škody. Sledují zdravotní stav žáků a v případě náhlého onemocnění žáka informují bez zbytečných průtahů vedení školy a rodiče postiženého žáka.
- 4.8.** V případě úrazu nebo úrazu spolužáka žák neprodleně oznámí tuto skutečnost své vychovatelce, která provede opatření k zajištění první pomoci, ihned informuje vedení školy a rodiče zraněného žáka o úraze a sdělí, jaká opatření učinila. Vyplní záznam do knihy úrazů, případně vyplní předepsané formuláře. Ošetření a vyplnění záznamů zajišťuje ten pracovník, který byl jeho svědkem nebo který se o něm dověděl první.

5. Podmínky zacházení s majetkem školy nebo školského zařízení ze strany žáků

- 5.1.** Žáci jsou povinni řádně pečovat o propůjčený majetek školní družiny, ochraňovat jej před ztrátou a poškozením.
- 5.2.** Ztráty věcí hlásí žáci neprodleně své kmenové vychovatelce nebo vychovatelce, která vykonává pedagogickou činnost. Žáci dbají na dostatečné zajištění svých věcí.
- 5.3.** Do školní družiny žáci nenosí cenné věci.
- 5.4.** Žáci a zaměstnanci školní družiny odkládají osobní majetek pouze na místa k tomu určená.
- 5.5.** Žákům je zakázáno nosit do ŠD věci nebezpečné pro život a zdraví své i ostatních (různé zbraně, omamné prostředky, návykové látky, drogy, alkohol...). Rovněž je zakázáno přinášet živá zvířata.

6. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

- 6.1.** Na hodnocení a klasifikaci chování žáka ve školní družině se vztahují ustanovení vyhlášky o základním vzdělávání.

7. Dokumentace

Ve školní družině se vede tato dokumentace:

- a) evidence přijatých dětí (např. zápisové lístky pro žáky, kteří jsou přihlášení k pravidelné docházce),
- b) přehledy výchovně vzdělávací práce jednotlivých oddělení či jiné přehledy výchovně vzdělávací práce, včetně docházky dětí,
- c) celoroční plán činnosti.
- d) roční hodnocení práce školní družiny jako podklad pro výroční zprávu školy,
- e) vnitřní řád školní družiny, rozvrh činnosti týdenní skladba
- f) kniha úrazů (v budově školy) a záznamy o úrazech žáků
- g) docházkový sešit (zaznamenán příchod a odchod do ranní ŠD)
- h) ŠVP školní družiny

8. Závěrečná ustanovení

1. Vnitřní řád ŠD byl projednán a schválen na pedagogické radě dne 25. 8. 2015.
2. Ruší se předchozí znění vnitřního řádu ŠD. Uložení vnitřního řádu ŠD v archivu školy se řídí Spisovým řádem školy.
3. Vnitřní řád ŠD nabývá platnosti dnem podpisu ředitelky školy a zveřejněním.
4. Vnitřní řád ŠD nabývá účinnosti dnem: 1. 9. 2015.
5. Vnitřní řád ŠD byl aktualizován s platností od 1. 9. 2022 (schváleno na pedagogické radě 25. 8. 2022 a na školské radě 17. 10. 2022).

.....
Mgr. Romana Kolářová
ředitelka školy